

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA DĖL X SKUNDO PRIEŠ ALYTAUS PATAISOS NAMUS

2018-05-22 Nr. 4D-2018/1-27
Vilnius

SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius 2018-01-05 gavo X (toliau vadinama ir – Pareiškėjas) skundą dėl Alytaus pataisos namų (toliau vadinama ir – Alytaus PN) pareigūnų veiksmų (neveikimo), susijusių su aprūpinimu minkštuoju inventoriumi.

2. Pareiškėjas skunde nurodo:

2.1. Alytaus PN yra išduodamas netinkamas naudojimui minkštasis inventorių. Pagalvė buvo išduota „sudėvėta, purvina, plėmuota, neaišku kokių skysčių sulaistyta. Čiužinys man išduotas yra sugulėtas, purvinas, neatitinka gulto dydžio, plonas. Antklodė man išduota yra purvina, suplyšusi, neatitinkanti standartinio dydžio.“ Išduotą inventorių reikėjo pirmiausia išvėdinti, „nes nuo jo sklido nemalonūs kvapai“ (šių ir kitų citatų kalba netaisyta).

2.2. Ant pagalvės, čiužinio, antklodės nėra jokio ženklelio arba etiketės, kur būtų nurodyta pirmojo išdavimo data, kiek asmenų jau naudojosi minėtais daiktais.

2.3. Jam buvo siūloma pasikeisti minkštąjį inventorių, tačiau pateikti daiktai taip pat buvo visiškai sudėvėti.

3. Pareiškėjas Seimo kontrolieriaus prašo patikrinti jo skundo aplinkybes ir įpareigoti Alytaus PN administraciją išduoti jam naują minkštąjį inventorių.

TYRIMAS IR IŠVADOS

Tyrimui reikšmingos faktinės aplinkybės

4. Seimo kontrolierius 2018-01-29 raštu Nr. 4D-2018/1-27/3D-269 kreipėsi į Alytaus PN direktorių, prašydamas paaiškinti Skunde nurodytas aplinkybes. 2018-02-26 Seimo kontrolierius gavo 2018-02-20 Alytaus PN raštą Nr. 8-1764, kuriame nurodoma:

4.1. „Nuteistasis X į Alytaus pataisos namus atvyko 2014-01-28 iš Lukiškių tardymo izoliatoriaus-kalėjimo. 2014-01-28 nuteistajam buvo išduotas minkštasis inventorių (čiužinys, pagalvė ir antklodė).“

4.2. „Nuteistajam X, jo buvimo metu Alytaus pataisos namuose, pagal Aprūpinimo patalyne bei inventorių apskaitos kortelės duomenis, minkštasis inventorių buvo keistas penkis kartus. Minkštasis inventorių buvo keičiamas, nuteistajam keičiant gyvenamąją vietą (būrį), keičiant miegamąją vietą, išvykstant ir grįžtant etapu.“

4.3. „Nuteistojo prašymų dėl minkšto inventoriaus pakeitimo nebuvo. Buvo vienas

2017-10-30 skundas [...].“

4.4. „Atvykusiems nuteistiesiems išduodamas naujas minkštasis inventorių arba švarus, dezinfekavimo kameroje dezinfekuotas minkštasis inventorių (pagalvė, antklodė ir čiužinys). Į Alytaus pataisos namus nuteistieji atvyksta nuteisti įvairiais bausmės atlikimo terminais (keliems mėnesiams, metams, dviem metams ir t. t.). Atlikę paskirtą bausmę, išeidami į laisvę minkštąjį inventorių grąžina į minkšto inventoriaus sandėlį. Grąžintas minkštasis inventorių dezinfekuojamas dezinfekavimo kameroje, išvalomas (išskalbiamas), jeigu yra būtinybė suremontuojamas ir padedamas į sandėlį kitam išdavimui.“

4.5. „Naudoto minkšto inventoriaus tinkamumo naudoti vertinimas ir apskaita vykdoma vadovaujantis Alytaus pataisos namų direktoriaus 2018-02-06 įsakymu Nr. 1-34 „Dėl 2014 m. lapkričio 27 d. įsakymo Nr. 1-339 „Dėl pripažintų nereikalingais (negalimais) naudoti atsargų ir ilgalaikio materialiojo, nematerialiojo bei biologinio turto nurašymo ir likvidavimo, paslaugų sąnaudų nurašymo komisijos aprašo patvirtinimo bei atsargų ir turto nurašymo komisijos sudarymo“ pakeitimo [...]. Informacija apie minkšto inventoriaus dezinfekavimą žymima Dezinfekuojamojo minkšto inventoriaus apskaitos žurnale Nr. 272. [...] Minkštasis inventorių turi inventorizavimo numerius.“

4.6. „Minkšto inventoriaus susidėvėjimo kontrolė vykdoma įvertinus inventoriaus esamą būklę vadovaujantis Alytaus pataisos namų direktoriaus 2018-02-06 įsakymu Nr. 1-34 „Dėl 2014 m. lapkričio 27 d. įsakymo Nr. 1-339 „Dėl pripažintų nereikalingais (negalimais) naudoti atsargų ir ilgalaikio materialiojo, nematerialiojo bei biologinio turto nurašymo ir likvidavimo, paslaugų sąnaudų nurašymo komisijos aprašo patvirtinimo bei atsargų ir turto nurašymo komisijos sudarymo“ pakeitimo. Naudojimo laikas čiužiniams 4 metai, o pagalvėms ir antklodėms 3 metai, tai yra laikas, kuriam praėjus yra leidžiama šiuos daiktus (jeigu jie yra susidėvėję ir netinkami naudojimui) nurašyti ir utilizuoti. Tačiau jeigu šie daiktai yra geri ir tinkami naudojimui, o praėjus nustatytam naudojimo terminui juos išmesti (utilizuoti), tai būtų valstybės lėšų švaistymas ir neūkiškumas.“

4.7. „Alytaus pataisos namai šiuo metu turi pakankamai naujo minkšto inventoriaus, išskyrus čiužinių. Tačiau įstaiga turi naudotų, bet gerų, tinkamų naudoti čiužinių. Minkštasis inventorių perkamas vadovaujantis Viešųjų pirkimų įstatymo nuostatomis, pagal gaunamas lėšas. Šiuo metu sutartis sudaryta su valstybės įmone „A“.“

4.8. „Minkštasis inventorių dezinfekuojamas dezinfekavimo kameroje, įrengtoje Alytaus pataisos namų skalbyklos patalpose. Visas naudotas minkštasis inventorių yra dezinfekuojamas dezinfekavimo kameroje, taip pat ir nuteistajam X išduotas minkštasis inventorių buvo dezinfekuotas dezinfekavimo kameroje.“

4.9. „[...] nuteistasis X nuo atvykimo dienos (2014-01-28) į Alytaus pataisos namus niekada nebuvo pareiškęs priekaištų dėl minkšto inventoriaus. Tačiau kai už padarytus nusižengimus (vartotojo narkotinės medžiagos) 2017-05-25 jam skirtas papeikimas ir tą pačią dieną iš [...] būrio buvo paskirtas į [...] būrį, jam iš pataisos namų sandėlio buvo išduota čiužinys, pagalvė ir antklodė tinkami naudojimui (dezinfekavimo kameroje dezinfekuoti) ir atitinkantys higienos normos reikalavimus. Minkšto inventoriaus išdavimo metu nuteistasis priekaištų nereiškė. Tačiau, praėjus daugiau kaip penkiems mėnesiams, nuteistasis nusprendė, kad jam buvo išduotas netinkamas minkštasis inventorių, ir 2017-10-30 parašė skundą. 2017-10-31 nuteistajam buvo pasiūlyta pasikeisti minkštąjį inventorių (čiužinį, antklodę ir pagalvę (antklodė ir pagalvė naujos), bet jis atsisakė pasikeisti.

Pataisos namų administracija visuomet teigiamai reaguoja į nuteistųjų prašymus dėl minkšto inventoriaus pasikeitimo ir visuomet leidžia nuteistajam pasikeisti vieną ar kitą minkšto inventoriaus dalį, kuri, jo manymu, jam yra netinkama.“

5. Seimo kontrolierius 2018-04-09 raštu Nr. 4D-2018/1-27/3D-991 kreipėsi į Kalėjų departamento prie Teisingumo ministerijos direktorių, prašydamas paaiškinti Pareiškėjo skunde

nurodytas aplinkybes. Kalėjimų departamentas 2018-04-19 raštu Nr. 1S-1418 informavo:

5.1. „Minkšto inventoriaus apskaita įstaigose vykdoma vadovaujantis viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartais, Laisvės atėmimo vietose laikomų asmenų materialinio buitinio aprūpinimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2016 m. balandžio 20 d. įsakymu Nr. 1R-132. Nuteistiesiems išduotų drabužių, avalynės, patalynės ir higienos reikmenų apskaita vedama nuteistųjų materialinio buitinio aprūpinimo kortelėse. Minkšto inventoriaus inventorizacija atliekama vadovaujantis, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. birželio 3 d. nutarimu Nr. 719 „Dėl Inventorizacijos taisyklių patvirtinimo“ patvirtintomis Inventorizacijos taisyklėmis.

Inventorizavimo komisija, inventorizuodama atsargas:

- jas suskaičiuoja, pasveria, išmatuoja arba naudoja kitus kiekio nustatymo būdus;
- įvertina atsargų būklę, galimus kokybės pažeidimus ir natūralią netektį;
- inventorizavimo apraše-sutikrinimo žiniaraštyje nurodo faktinį atsargų kiekį ir vertę.“

5.2. „Nuteistiesiems išduotas minkštas inventorių nėra sužymėtas. Teisės aktai nenumato ženklavimo tvarkos (kai kurios įstaigos žymi įstaigos pavadinimą ir eksploatacijos pradžią). Inventorizaciniai numeriai suteikiami tik ilgalaikio naudojimo turtui.“

5.3. „Dezinfekavimo kamera įrengiama patalpoje, kurios vienoje pusėje yra patalpa, kur priimamas nuteistųjų naudotas minkštas inventorių, kitoje dezinfekavimo kameros pusėje yra patalpa dezinfekuotam minkštajam inventoriui. Vienoje pusėje kamera užkraunama, kitoje išimama. Yra vedamas žurnalas, kur žymimas dezinfekuotų daiktų kiekis, temperatūra. Pagal tai ir atsekama, kiek daiktų priimta ir kiek dezinfekuota. Jei yra būtinybė, kameroje gali būti dezinfekuojama ir nuteistųjų apranga.“

5.4. „Nuteistajam, atvykus į pataisos namus, išduodamas naujas minkštas inventorių, kuris fiksuojamas nuteistojo materialinio aprūpinimo kortelėje, pagal tai nustatomas tarnavimo laikas. Tardymo izoliatoriuose ir pataisos namuose, kur nuteistieji dažnai etapuojami tardymui, išduodamas jau naudotas, bet tinkamos kokybės ir dezinfekuotas minkštas inventorių. Įstaigose yra sudarytos inventorizavimo komisijos, kurios apžiūri inventorių ir nustato jo tinkamumą tolesnei eksploatacijai. Teisingumo ministro nustatytas tarnavimo laikas yra orientacinis. Kurį laiką inventorių gali pragulėti sandėlyje neeksploatuotas. Būna atvejų, kai ir naujas inventorių yra sugadinamas, suplėšomas, pripažįstamas netinkamu naudojimui ir jis nurašomas. Minkštas inventorių ir patalynė gali būti pakeista ir anksčiau nustatyto termino. Vizualiai įvertinus, kad įstaigos išduota patalynė suplyšusi ar dėl kitos priežasties netinkama naudoti, nuteistojo prašymu pakeičiama kokybiška.“

5.5. „Minkšto inventoriaus kiekis iš tikrųjų nėra pakankamas, nes perkama vadovaujantis Viešųjų pirkimų įstatymu pagal mažiausią kainą, o mažiausia kaina neužtikrina aukščiausios kokybės patalynės ir dažnai keičiant, bei skalbiant susidėvi per trumpesnę nei reglamentuoja teisės aktai laiką. Įstaigos turi siuvelyklas, perkama medžiaga ir kiek įmanoma naudotas inventorių atnaujinamas, remontuojamas. Dalis suimtųjų / nuteistųjų naudoja nuosavą patalynę.

Siekiant užtikrinti pakankamą patalynės kiekį, įstaigoje nuteistųjų patalynė perkama ne tik iš biudžeto asignavimų, bet šiam tikslui naudojamos ir nuteistųjų socialinės paramos fondo lėšos.“

Skundo tyrimui reikšmingi teisės aktai

6. Europos Tarybos Ministrų Komiteto Rekomendacijos Rec(2006)2 valstybėms narėms dėl Europos kalėjimų taisyklių (toliau vadinama – Europos kalėjimų taisyklės):

„21. Kiekvienas kalinys turi turėti atskirą lovą bei atskirą tinkamą patalynę, kuri turi būti gerai prižiūrima ir pakankamai dažnai keičiama, kad būtų švari.“

7. Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodekso:

173 straipsnis. Arešto, terminuoto laisvės atėmimo ir laisvės atėmimo iki gyvos galvos

bausmes atliekančių nuteistųjų materialinis buitinis aprūpinimas – „1. Arešto, terminuoto laisvės atėmimo ir laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmes atliekantiems nuteistiesiems užtikrinamos reikiamos gyvenamųjų patalpų ir buities sąlygos, atitinkančios Lietuvos Respublikos higienos normas. 2. Arešto, terminuoto laisvės atėmimo ir laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmes atliekantiems nuteistiesiems nemokamai suteikiama atskira miegamoji vieta ir patalynė. Nuteistieji gali naudotis nuosava patalynė (išskyrus antklodę, čiužinį ir pagalvę), jeigu to pageidauja.“

8. Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo:

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos – „1. Disponavimas turtu – teisė turtą parduoti, kitaip perleisti, taip pat išnuomoti, įkeisti arba kitokiu būdu keisti jo teisinę būklę. 2. Ilgalaikis materialusis turtas – turtas, kuris naudingai eksploatuojamas ilgiau negu vienus metus ir kurio įsigijimo vertė ne mažesnė už Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Vyriausybė) nustatytą vertę.“

9. Inventorizacijos taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. birželio 3 d. nutarimu Nr. 719, nustatyta:

„1. Inventorizacijos taisyklės (toliau – Taisyklės) reglamentuoja subjektų – ribotos civilinės atsakomybės juridinių asmenų, išskyrus šeimynas, mokesčių ir išteklių fondų, fondų fondų arba finansinių priemonių, kai fondų fondas nesteigiamas, – inventorizaciją. Taisyklės rekomenduojamos neribotos civilinės atsakomybės juridiniams asmenims, ūkininkų ūkiams, gyventojams, kurie verčiasi individualia veikla, užsienio juridinių asmenų filialams ir atstovybėms, esantiems Lietuvos Respublikoje, jeigu kiti teisės aktai nenustato kitaip.

[...]

4. Subjektas, atsižvelgdamas į Taisyklės ir savo veiklos specifiką, gali nustatyti išsamesnę inventorizavimo tvarką.

[...]

8. Viešojo sektoriaus subjektai privalo inventorizuoti visą turimą turtą ir įsipareigojimus:

8.1. ilgalaikį materialųjį, išskyrus nebaigtą statybą, ir nematerialųjį turtą, biologinį turtą, pagamintą produkciją, žaliavas, medžiagas, nebaigtą gamybą ir kitas atsargas, išskyrus nurodytas Taisyklių 8.2 papunktyje, – ne rečiau kaip kartą per metus ir ne anksčiau kaip ataskaitinių metų rugsėjo 30 dieną; [...].

[...]

20. Ilgalaikio materialiojo turto vienetai subjektas suteikia inventoriaus numerį, kuris neturi būti keičiamas per visą to turto naudojimo laiką. Inventoriaus numerį galima pakeisti tik tais atvejais, kai turtas sunumeruojamas klaidingai. Nuomojamam arba pagal panaudos sutartis gautam turtui nuomininkas, panaudos gavėjas palieka nuomotojo, panaudos davėjo, jungtinės veiklos administratoriaus ar kito turto valdytojo jam priskirtą inventoriaus numerį.

21. Inventorizacijos komisija, inventorizuodama ilgalaikį materialųjį turtą, išskyrus kelius, apžiūri kiekvieną turto vienetai ir jo dalis, įvertina, ar yra požymių, kad turtas gali būti nuvertėjęs.

22. Ilgalaikio turto inventorizavimo apraše nurodomas ilgalaikio turto inventoriaus numeris.“

10. Minimalios ilgalaikio materialiojo turto vertės nustatymo ir ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) minimalių ir maksimalių ekonominių normatyvų viešojo sektoriaus subjektams sąrašė, patvirtintame Lietuvos Respublikos Vyriausybė nutarimu 2009 m. birželio 10 d. Nr. 564, nustatyta:

„1. Nustatyti viešojo sektoriaus subjektams minimalią ilgalaikio materialiojo turto vertę (įsigijimo (pasigaminimo) savikainą) – 500 (penki šimtai) eurų, išskyrus nekilnojamąjį turtą, kilnojamąsias kultūros vertybes, kitas vertybes, transporto priemones, šaunamuosius ginklus

(išskyrus vienkartinio naudojimo), priskiriamus prie ilgalaikio materialiojo turto neatsižvelgiant į jų vertę (išigijimo (pasigaminimo) savikainą).“

11. Pataisos įstaigų vidaus tvarkos taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2003 m. liepos 2 d. įsakymu Nr. 194, nustatyta:

„258. Ne rečiau kaip kartą per savaitę nuteistiesiems suteikiama galimybė pasinaudoti dušu, gauti išskalbtą patalynę ir apatinius drabužius, kartą per mėnesį – pasinaudoti kirpėjo paslaugomis.“

12. Laisvės atėmimo vietose laikomų asmenų materialinio buitinio aprūpinimo tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2004 m. birželio 9 d. įsakymu Nr. 1R-139 (akto redakcija, galiojusi nuo 2017-01-01 iki 2017-08-31), nustatyta:

„3. Suimtajam (nuteistajam) atvykus į laisvės atėmimo vietą, jam nemokamai išduodamas čiužinys, pagalvė ir antklodė, jei suimtasis (nuteistasis) neturi nuosavos patalynės, jam papildomai išduodama paklodė, užvalkalas pagalvei ir užvalkalas antklodei.“

13. Laisvės atėmimo vietose laikomų asmenų materialinio buitinio aprūpinimo tvarkos aprašo 1 priedas:

Laisvės atėmimo vietose laikomų asmenų materialinio buitinio aprūpinimo normos

„[...]“

Pavadinimas	Kiekis asmeniui		Dėvėjimo arba naudojimo laikas (metais)
	vyrui	moteriai	
1	2	3	4

[...]

Antklodė	1 vnt.	1 vnt.	3
----------	--------	--------	---

Čiužinys	1 vnt.	1 vnt.	4
----------	--------	--------	---

Pagalvė	1 vnt.	1 vnt.	2
---------	--------	--------	---

[...]“

14. Lietuvos higienos normoje HN 134:2015 „Laisvės atėmimo vietų ir teritorinių policijos įstaigų areštinių sveikatos saugos reikalavimai“, patvirtintoje Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2015 m. rugpjūčio 3 d. įsakymu Nr. V-908, nustatyta:

„41. Čiužiniai, pagalvės, antklodės turi būti su užvalkalais iš nepralaidaus skysčiams, atsparaus paviršių valymo ir dezinfekcijos priemonėms audinio arba iš audinio, tinkamo skalbti ir/arba dezinfekuoti laisvės atėmimo vietoje, policijos areštinėje esančiomis priemonėmis, pvz., dezinfekavimo kameroje.

42. Draudžiama laisvės atėmimo vietose, policijos areštinėse laikomų asmenų nedezinfekuotą, neišskalbtą (neišvalytą) čiužinį, pagalvę, antklodę ir neskalbtus lovos skalbinius, rankšluosčius, drabužius perduoti kitiems asmenims.

43. Lovo skalbiniai ir rankšluosčiai (jeigu jais aprūpinama) turi būti keičiami atsižvelgiant į jų užterštumą, bet ne rečiau kaip vieną kartą per savaitę.“

Tyrimo išvados

15. Pareiškėjas Skunde nurodė, kad Alytaus PN administracija jam išdavė netinkamą naudoti minkštąjį inventorių, išduoti daiktai buvo nešvarūs, nuo jų sklido nemalonūs kvapas. Pasiskundus dėl netinkamo naudoti minkštojo inventoriaus, vėl buvo pasiūlyti dėvėti, blogos būklės

daiktai.

16. Skundo tyrimo metu nustatyta, kad Pareiškėjas į Alytaus PN atvyko 2014-01-28. Buvimo Alytaus PN laikotarpiu minkštasis inventorių jam buvo keistas 5 kartus. Alytaus PN administracija užtikrino, kad nuteistiesiems išduodamas tik arba visiškai naujas minkštasis inventorių, arba jau dėvėtas, tačiau švarus, dezinfekuotas ir tvarkingas. Toks inventorių visada buvo išduodamas ir Pareiškėjui.

Alytaus PN administracija informavo, kad, nors teisės aktuose yra numatyta, jog čiužiniai gali būti naudojami 4-erius metus, antklodė – 3-ejus, pagalvė – 2-ejus, jei inventoriaus būklė yra gera, minėti daiktai naudojami ir ilgiau. Dėl daiktų tinkamumo naudoti sprendžia Alytaus PN direktoriaus įsakymu sudaryta komisija (pažymos 4.5 punktas).

17. Bausmių vykdymo kodekso 173 straipsnyje numatyta, kad laisvės atėmimo bausmės atliekantiems nuteistiesiems užtikrinamos reikiamos gyvenamųjų patalpų ir buities sąlygos, atitinkančios Lietuvos Respublikos higienos normas.

Laisvės atėmimo vietose laikomų asmenų materialinio buitinio aprūpinimo tvarkos aprašo 3 punkte numatyta, kad, suimtajam (nuteistajam) atvykus į laisvės atėmimo vietą, jam nemokamai išduodamas čiužinys, pagalvė ir antklodė, jei suimtasis (nuteistasis) neturi nuosavos patalynės, jam papildomai išduodama paklodė, užvalkalas pagalvei ir užvalkalas antklodei.

Lietuvos higienos normos HN 134:2015 42 punkte numatyta, kad draudžiama laisvės atėmimo vietose, policijos areštines laikomų asmenų naudotą nedezinfekuotą, neišskalbtą (neišvalytą) čiužinį, pagalvę, antklodę ir neskalbtus lovos skalbinius, rankšluosčius, drabužius perduoti kitiems asmenims.

Europos kalėjimų taisyklėse reglamentuota, jog kiekvienas kalinys turi turėti atskirą lovą bei atskirą tinkamą patalynę, kuri turi būti gerai prižiūrima ir pakankamai dažnai keičiama, kad būtų švari.

18. Taigi, įvertinus pirmiau išdėstytas teisės aktų nuostatas, darytina išvada, kad laisvės atėmimo bausmę atliekantys asmenys turi būti aprūpinami tinkama naudoti, švaria patalyne ir minkštuoju inventoriu.

Pareiškėjo skundo tyrimo metu nebuvo nustatyta aplinkybių, įrodančių, kad jam Alytaus PN administracija būtų išdavusi netinkamus naudojimui čiužinį, pagalvę ar antklodę. Tyrimo metu buvo nustatyta, jog praėjus 5 mėnesiams po paskutinio inventoriaus išdavimo Pareiškėjas su skundu kreipėsi į įstaigos administraciją, nurodydamas, kad jam buvo išduotas netinkamas naudoti inventorių. Pareiškėjui buvo pasiūlyta pakeisti turimus daiktus, Alytaus PN administracijos teigimu, buvo siūlomi visiškai naujos antklodė ir pagalvė, čiužinys – naudotas, bet švarus ir tvarkingas, tačiau Pareiškėjas atsisakė naujų daiktų ir jų neėmė.

Alytaus PN administracija patvirtino, kad visada geranoriškai reaguoja į nuteistųjų prašymus pakeiti turimą inventorių nauju.

Atsižvelgiant į išdėstytas aplinkybes, darytina išvada, kad Pareiškėjo skundo aplinkybės dėl jam išduoto galimai netinkamo naudoti minkštojo inventoriaus nebuvo patvirtintos, todėl skundas atmestinas.

19. Atkreiptinas dėmesys, kad skundo tyrimo metu Alytaus PN administracija Seimo kontrolierių informavo, jog minkštasis inventorių turi inventorizavimo numerius, tačiau pokalbio telefonu su šių patalpos namų administracijos atstovais metu buvo patikslinta informacija, paaiškinant, kad ant minkštojo inventoriaus nėra inventorizacijos numerių.

Pagal Seimo kontrolieriui pateiktas Alytaus PN *Dezinfekuojamojo minkšto inventoriaus apskaitos žurnalo* kopijas nustatyta, kad dezinfekuojant registruojamas dezinfekuojamų daiktų kiekis ir data, daiktų inventorizacijos numeriai nenurodomi.

Pažymėtina, kad, vadovaujantis Inventorizavimo taisyklių 8 punktu, viešojo sektoriaus subjektai privalo inventorizuoti visą turimą turtą ir įsipareigojimus. Pagal šių taisyklių 20 punktą, ilgalaikio materialiojo turto vienetai subjektas suteikia inventoriaus numerį, kuris neturi būti keičiamas per visą to turto naudojimo laiką. Inventoriaus numerį galima pakeisti tik tais atvejais, kai turtas sunumeruojamas klaidingai.

Vadovaujantis Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 2 straipsnio 2 dalimi, **ilgalaikis materialusis turtas** – turtas, kuris naudingai **eksploatuojamas ilgiau negu vienus metus** ir kurio įsigijimo vertė ne mažesnė už Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Vyriausybė) nustatytą vertę. Vertė nustatyta Vyriausybės nutarimo *Dėl minimalios ilgalaikio materialiojo turto vertės nustatymo ir ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) minimalių ir maksimalių ekonominių normatyvų viešojo sektoriaus subjektams sąrašo patvirtinimo* 1 punkte ir ji lygi **500 eurų**.

Įvertinus teisinį reglamentavimą, darytina išvada, kad pataisos namuose nuteistiesiems išduodami čiužiniai, pagalvės ir antklodės nepriskiriami ilgalaikiam materialiajam turtui, todėl juos numeruoti nėra privaloma. Tačiau atkreiptinas dėmesys, kad Inventorizavimo taisyklių 4 punkte nurodoma, jog subjektai, atsižvelgdami į Taisykles ir savo veiklos specifiką, gali nustatyti išsamesnę inventorizavimo tvarką. Be to, Kalėjimų departamentas Seimo kontrolieriui paaiškino, kad skirtingose laisvės atėmimo vietose taikoma nevienoda minkštojo inventoriaus ženklavimo praktika, vienur daiktų eksploatacijos pradžia žymima, kitur ne.

Siūlytina Kalėjimų departamento direktoriui apsvarstyti galimybę patvirtinti minkštojo inventoriaus ženklavimo visose pavaldžiose įstaigose tvarką, tokiu būdu palengvinant šių daiktų apskaitą bei kontrolę.

SEIMO KONTROLIERIAUS SPRENDIMAS

20. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 2 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius nusprendžia X skundą dėl Alytaus pataisos namų pareigūnų veiksmų, susijusių su aprūpinimu minkštuoju inventoriu, atmesti.

SEIMO KONTROLIERIAUS REKOMENDACIJA

21. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 8 punktu, Kalėjimų departamento direktoriui rekomenduoja apsvarstyti teisinio reglamentavimo dėl minkštojo inventoriaus ženklavimo įkalinimo įstaigose tobulinimo galimybę.

Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad informacija apie siūlymų (rekomendacijų) išnagrinėjimą Seimo kontrolieriui turi būti pateikiama nedelsiant priėmus sprendimus dėl priemonių, kurių bus imamasi, atsižvelgiant į Seimo kontrolieriaus siūlymą (rekomendaciją), bet ne vėliau kaip per 30 dienų nuo siūlymo (rekomendacijos) gavimo dienos.

Seimo kontrolierius

Augustinas Normantas